

KESKKONNAAMET

Mati Sepp
MTÜ Hoiame Loodust
mati@hoiameloodust.ee

Teie 07.10.2025

Meie 06.11.2025 nr 1-7/25/77-4

Vaideotsus (MTÜ Hoiame Loodust)

1. RESOLUTSIOON

Arvestades MTÜ Hoiame Loodust (registrikood 80627463) esitatud vaiet, punktis 4 esitatud põhjendusi ning metsaseaduse § 41 lg 8¹, HMS § 73 lg 3, § 85 p 4 ja § 86 lg 1 ja 2 alusel, otsustan:

- 1.1 Jätta rahuldamata MTÜ Hoiame Loodust vaie metsaressursi arvestuse riikliku registri metsateatiste registreeringute nr 50001129645, 50001154271, 50001154270, 50001154273, 50001154274, 50001154275, 50001154281, 50001154276, 50001154279, 50001154282, 50001157992, 50001157993, 50001129644, 50001154258, 50001154262, 50001154272, 50001154277, 50001154280, 50001154255, 50001154259, 50001154256 ja 50001154260 kehtetuks tunnistamiseks,
- 1.2 Lugeda vaideotsuse peatükis 4 ja vaideotsusele lisaks oleva „Tartu maakonnas Elva vallas Purtsi külas Riigimetsa Majandamise Keskuse kinnistu Aakre metskond 120 maaüksusel (katastritunnus 17101:001:2326) kavandatud sanitaarraiete keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine“ esitatud selgitused vaidlusaluste metsateatiste täiendavateks selgitusteks.
- 1.3 Teha vaideotsus teatavaks MTÜ-le Hoiame Loodust ja Riigimetsa Majandamise Keskusele (RMK).

VAIDLUSTAMISVIIDE: Isikul, kelle vaie jäeti rahuldamata või kelle õigusi vaidemenetluses rikuti, on õigus pöörduda halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras 30 päeva jooksul vaideotsuse teatavaks tegemisest arvates kaebusega halduskohtusse.

2. ASJAOLUD

- 2.1 07.10.2025 esitas MTÜ Hoiame Loodust (edaspidi *vaide esitaja*) Keskkonnaametile vaide¹ metsaressursi arvestuse riikliku registri (edaspidi *metsaregister*) registrikannete (edaspidi ka *metsateatis*) nr 50001129645, 50001154271, 50001154270,

¹ Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 08.10.2028 nr 1-7/25/77 all.

50001154273, 50001154274, 50001154275, 50001154281, 50001154276, 50001154279, 50001154282, 50001157992, 50001157993, 50001129644, 50001154258, 50001154262, 50001154272, 50001154277, 50001154280, 50001154255, 50001154259, 50001154256 ja 50001154260 kehtetuks tunnistamiseks. Nimetatud metsateatised olid kinnitatud metsaregistris Keskkonnaameti poolt MS § 41 lg 8¹ alusel perioodil 12.05.2025 – 04.09.2025.

Kokkuvõtvalt on vaide esitaja seisukohal, et Keskkonnaamet on jätnud enne metsateatiste registreerimist läbi viimata asjakohase hindamise menetluse.

2.2 Vaide esitaja taotleb vaidemenetluse ajaks metsateatiste kehtivuse peatamist.

2.3 10.10.2025 kirjaga „Vaide esitaja taotluse lahendamine ning vaide läbivaatamise tähtaja pikendamine”² peatas Keskkonnaamet vaidemenetluse ajaks registrikannete nr 50001129645, 50001154271, 50001154270, 50001154273, 50001154274, 50001154275, 50001154281, 50001154276, 50001154279, 50001154282, 50001157992, 50001157993, 50001129644, 50001154258, 50001154262, 50001154272, 50001154277, 50001154280, 50001154255, 50001154259, 50001154256 ja 50001154260 kehtivuse, pikendas vaide läbivaatamise tähtaega kuni 17.11.2025 ning andis RMK-le võimaluse esitada vaide kohta oma seisukohad..

2.4 30.10.2025 esitas RMK oma seisukohad MTÜ Hoiame Loodust vaidele.³

RMK andis teada, et nimetatud metsateatiste alusel ei ole raieid teostatud ja selgitas vaidlusaluste raiete planeerimise protsessi koos hinnangutega järgnevalt: .

„RMK arvestab raiete planeerimisel raiete kontsentratsiooniindeksi ning vana metsa (vanus ≥ 80 a) osakaaluga 5x5 km metsamaastikus. Antud juhul pole neid sanitaarraieid planeerides kummagi kriteeriumi osas vastuolusid esinenud.

Lisaks eelnevatele kriteeriumitele võetakse arvesse ka liiki ja tema elupaika üldiselt, antud juhul metsist ja tema registrisse kantud elupaika. Vaidlusalused raided asuvad Purtsi metsise elupaigas mis on osaks Purtsi metsise püsielupaigast või Soontaga looduskaitsealast. Purtsi metsise elupaik on isegi nimetatud kaitstavate alade kaitsekordasid arvestamata võrdlemisi hästi kaitstud elupaik, sest sellel on arvukalt näiteks vääriselupaikasad ja Natura metsaelupaikasad, kus raietegevust üldse ei toimu. Vaidlusalused raided on sanitaarraied, mille käigus saab eemaldada vaid teatud tunnustele vastavaid puid. Sanitaarraieid on planeeritud pealtnäha suurtele pindadele, kuid paikvaatlus kinnitab, et raiesse planeeritud alad pole metsise elupaigakasutuse seisukohast prioriteetsed. Enamik sanitaarraiesse planeeritud alast on kas keskealine puhtkuusik või segapuistu, kus puudub metsisele oluline taimestik (nt mustikas), samuti on alustaimestik metsise jaoks liiga lopsakas.

Lisaks on intensiivseimate raieplaanidega eraldised AA126-44 ja AA137-22 tugevalt kahjustunud kas üraseki või lume ja tormide tõttu, mistõttu ei saa neid metsisele oluliseks elupaiga osaks arvestada, sest liik neid alasid juba praegu suure tõenäosusega ei kasuta. Seega meie hinnangul ei kahjusta planeeritud kujul sanitaarraiate teostamine metsise elupaiga kvaliteeti.

Samuti on eelnevalt nimetatud eraldistel muuhulgas juba metsaseaduse § 24 lg 3 tulenevalt RMK-l kohustus rakendada metsauuendusvõtteid, mille eelduseks praegusel juhul ongi esmalt sanitaarraie teostamine. Kõik planeeritud raided täidavad ka metsaseaduse § 42 lg 1 p 1 seatud kohustust, sest aitavad kaitsta metsa kahjurite ja haiguste eest.

Eelnevast tulenevalt ei oma meie hinnangul nii eelnevalt nimetatud kui ka nimetamata, kuid vaide osaks olevatel eraldistel, sanitaarraiate teostamine negatiivset mõju

² Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 10.10.2025 nr 1-7/25/77-2 all.

³ Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 30.10.2025 nr 1-7/25/77-3 all

kaitstavate alade kaitse-eesmärkidele. Samuti on nende raiete teostamine vajalik metsaseadusest tulenevate nõuete täitmiseks. Seega palume jätta vaie rahuldamata.“

- 2.5** HMS § 73 lg 3 sätestab, et kui haldusorgani üle teostab teenistuslikku järelevalvet minister, lahendab vaide haldusakti andnud või toimingut sooritanud haldusorgan, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti. Keskkonnaministri 30.09.2020 määruse nr 47 „Keskkonnaameti põhimäärus“ § 5 lg 1 kohaselt teeb Keskkonnaameti üle õigusaktides sätestatud korras teenistuslikku järelevalvet keskkonnaminister. Metsaseaduses (MS) ei ole sätestatud teistsugust vaidealluvust. Seega kuulub vaide lahendamine Keskkonnaameti pädevusse.

3. VAIDE ESITAJA PÕHJENDUSED

- 3.1** MTÜ Hoiame Loodust juhib Keskkonnaameti tähelepanu asjaolule, et elupaikade direktiivi art. 2 lg 2 ja artikkel 6 lg 2 ning 3 alusel, LKS § 69 primide ja KeÜS § 29 lg 2 tähenduses ja neid täites saaks Natura 2000 alade väliseid ja siseseid metsateatise registreerida üksnes siis, kui on eelnevalt, tegevuse kavandamise etapis, viidud läbi AH (asjakohase hindamise menetlus). Seda siis kas täismahus, kui puuduvad piisavad teadmised, mis võimaldavad otsustajal veenduda, et ebasoodsad mõjud on välistatud. Või läbitakse vähemalt AH eelhindamise etapp- kui parimad teadmised on piisavad, et teha lubav otsus tegevuse suhtes, mille puhul on ebasoodsate mõjude teke välistatud, ka läbi kolmandate tegevuste ja sõltumata sellest, kas tegevust planeeritakse kaitseala välistel või sisestel aladel.
- 3.2** Euroopa Kohtu seisukoha järgi tuleb igat kava või projekti, mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik, kuid mis võib kahjustada ala kaitse-eesmärke, pidada sellele alale olulist mõju omavaks.
- 3.3** Soontaga-Sauniku loodusala (Natura 2000) alal kaitstakse looduse mitmekesisust ja maastikuilme säilitamist. Ühtlasi on Natura 2000 ala loodud seal loodusala kaitseks ehk siis elupaikade hoidmine, taastamine ja tagamine, et elupaikade olukord ei halveneks. Kahjuks pole Keskkonnaamet asjakohase hindamise metoodikaga hinnanud raieteatise registreerides, millist mõju omavad raied elustiku mitmekesisusele ega ka ajalooliselt väljakujunenud maastikuilmele kujunevat negatiivset mõju.
- 3.4** Võttes arvesse, et MTÜ Hoiame Loodust ei saa vaidlustada kõiki ühte piirkonda registreeritud sanitaarraie teatise vaide tähtaja tõttu siis tuleb neid vaidest välja jäävaid teatise arvesse võtta eelhindangu andmisel, mille käigus peab KeA tuvastama, kas teatiseid omavad olulist otsest või kumulatiivset mõju Natura 2000 alale ja kas võivad ohustada sealseid kaitstud liikide elustiku. Ainuüksi asjaolu, et RMK on saanud üle 1500 tm raiumiseks raie teatiseid ja ennekõike elustiku toetavate puude raieks on selge tõend, et peale raiet halveneb piirkonna elupaikade seisund kaob võimalus elupaikade taastamismäärusest tulenevalt taastada jne.
- 3.5** Saab kahtlustada, et eesmärk oli süsteemselt läbimõeldud eesmärgiga, et takistada Natura 2000 ala toimimist ja sealsete liikide elupaikade tekkimist. Raiudes välja ca 50 ha suuruselt alalt igasuguse surnud lamapuidu ja püstiseisva surnud tüved saab tulemuseks Natura 2000 alal elustiku kokku varisemise, mis oleks toetanud elupaikade taastumist. Selline süsteemne raiumine juba 2024 aastast Soontaga-Sauniku loodusalaal on otseselt looduskeskkonda kahjustav ja peab koheselt lõppema.

4. KESKKONNAAMETI PÕHJENDUSED

- 4.1** Keskkonnaamet on seisukohal, et kõik vaidlustatud registrikanded nr 50001129645, 50001154271, 50001154270, 50001154273, 50001154274, 50001154275, 50001154281, 50001154276, 50001154279, 50001154282, 50001157992, 50001157993, 50001129644, 50001154258, 50001154262, 50001154272, 50001154277, 50001154280, 50001154255, 50001154259, 50001154256 ja 50001154260 on õiguspärased, mistõttu tuleb vaie jätta täies ulatuses rahuldamata. Keskkonnaamet selgitab järgnevalt, millest on lähtunud vaidlustatud raiete registreerimisel ja põhjendab, miks lubatud raied ei ole vastuolus kehtiva õigusega.
- 4.2** MS § 1 lg 2 järgi kohaldatakse MS-ga sätestatud haldusmenetlusele HMS sätteid, võttes arvesse MS erisusi. Vaidlustatud metsateatiste näol on tegemist haldusaktidega, mis peavad vastama HMS §-s 54 toodud õiguspärase haldusakti tunnustele. Haldusakt on õiguspärane, kui see on antud pädeva haldusorgani poolt andmise hetkel kehtiva õiguse alusel ja sellega kooskõlas, proportsionaalne, kaalutusvigadeta ning vastab vorminõuetele (HMS § 54). HMS § 83 lg 1 kohaselt kontrollib haldusorgan vaiet läbi vaadates haldusakti õiguspärasust ja otstarbekust. Keskkonnaameti hinnangul on vaidlustatud metsateatiste puhul tegemist õiguspärase haldusaktidega ning Keskkonnaametil puudusid alused keelduda raiete metsaregistris registreerimisest.
- 4.3** Eesti looduse infosüsteemi (edaspidi *EELIS*) andmetel jäävad vaidlustatud registrikannetega nr 50001129645, 50001154271, 50001154270, 50001154273, 50001154274, 50001154275, 50001154281, 50001154276, 50001154279, 50001154282, 50001157992, 50001157993, 50001129644, 50001154258 ja 50001154262 hõlmatud alad Purtsi metsise püsielupaiga piiranguvööndisse (KLO3100113) ning registrikannetega nr 50001154272, 50001154277, 50001154280, 50001154255, 50001154259, 50001154256 ja 50001154260 hõlmatud alad jäävad Soontaga looduskaitseala Soontaga piiranguvööndisse (KLO1100847).
- Kõik vaidlustatud registrikanded jäävad Soontaga-Sauniku loodusalale (RAH0000258) ja metsise elupaika (KLO9101752).
- Kõik vaidlustatud registrikanded jäävad ka projekteeritava Soontaga looduskaitseala Soontaga piiranguvööndisse (PLO2002172).
- Purtsi metsise püsielupaigas kehtib looduskaitseaduses sätestatud kaitsekord „Metsise püsielupaikade kaitse alla võtmine“⁴(edaspidi *metsise määrus*) erisustega. Soontaga looduskaitsealal kehtib „Soontaga looduskaitseala kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri“⁵.
- Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri ja kaitse-eesmärgid on toodud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“ lisa 1. (edaspidi *korraldus nr 615*).
- 4.4** Piiranguvöönd on kaitseala osa, kus majandustegevus on lubatud (LKS § 31 lg 1).
- 4.5** Korralduse 615 lisa 1 punkti 2 alampunkti 400 kohaselt on Soontaga-Sauniku loodusalal kaitstavad elupaigatüübid: jõed ja ojad (3260), lamminiidud (6450), vanad loodusmetsad (*9010), rohunditerikkad kuusikud (9050) ning soostuvad ja soolehtmetsad (*9080) ning liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse: palu-karukell (*Pulsatilla patens*) ja harilik tõugjas (*Aspius aspius*).

⁴ Keskkonnaministri 13.01.2005 määrus nr 1.

⁵ Vabariigi Valitsuse 27.07.2006 määrus nr 178.

Metsise määruse § 1 lg 1 kohaselt Purtsi metsise püsieluiga kaitse-eesmärgiks on muuhulgas metsise elupaiga kaitse.

- 4.6 Vaide esitaja toob välja, et vaidlustatud raieid ei kavandatud eesmärgil puitu varuda ega kahjurlike liike ohjata (kuuse-kooreürask), raiete lubamisel oli tegemist süsteemselt läbimõeldud eesmärgiga, et takistada Natura 2000 ala toimimist ja sealsete liikide elupaikade tekkimist. Raiudes välja ca 50 ha suuruselt alalt igasuguse surnud lamapuidu ja püsti seisva surnud tüved saab tulemuseks Natura 2000 alal elustiku kokku varisemise, mis oleks toetanud elupaikade taastumist. Selline süsteemne raiumine juba 2024 aastast Soontaga-Sauniku looduslal on otseselt looduskeskkonda kahjustav ja peab koheselt lõppema.

Keskkonnaamet selle väitega nõus ei ole. Alusetu ja põhjendamata on vaide esitaja väide, justkui kavandas RMK sanitaarraiet eesmärgiga takistada Soontaga-Sauniku loodusala säilimist.

Vaide esitaja ei ole täpsustanu milliste elupaikade taastamist vaidlustatud sanitaarraied takistavad. Kuna vaide esitaja väitel põhjustavad lubatud raied Natura 200 ala „kokku varisemise“, siis eeldab Keskkonnaamet, et vaide esitaja on mõelnud eelõige Soontaga-Sauniku loodusala eesmärgiks olevaid loodusdirektiiv I lisas nimetatud metsaelupaiku (edaspidi ka *metsaelupaigatüüp*).

MS § 28 lg 7 p 3 kohaselt tehakse sanitaarraiet metsa sanitaarse seisundi parandamiseks ja ohuallikat mittekujutavate surevate või surnud puude puidu kasutamise võimaldamiseks, kui see ei ohusta elustiku mitmekesisust. MS-st tulenevalt on elustiku mitmekesisuse säilimine üheks sanitaarraie tegemise eeltingimuseks. Kõik kavandatud raied jäävad metsise elupaika. Aladel, kus kaitse-eesmärk on metsise kaitse, tuleb elustiku mitmekesisuse all mõista eelkõige seda, et raie ei kahjusta metsise elupaika ulatuses, mis seaks ohtu liigi sooda seisundi saavutamise. Kõikidele vaidlustatud registrikannetele on lisatud tingimus mis keelab raied (sh metsamaterjali kokkuvedu) metsise mängu- ja pesitsusperioodi ja soovitus raiete käigus säilitada suuri haralisi mände ja hoida võimalikult palju puhmastikuga maapinda raiejäätmetest puhtana. Sanitaarraie käigus raiutakse üksnes metsa majandamise eeskirja⁶ §-s 7 loetletud puid, mis tagab, et kogu ala ei raiuta ühtlaselt läbi, vaid säilivad raiest puutumatud alad koos alusmetsa ja II rindegaga. Metsateatistele nr 50001129644 ja 50001129645, mille alusel on lubatud raiuda hukkunud puistud lagedal alal, on seatud tingimusena, et elustiku mitmekesisuse säilitamiseks tuleb raiel ühe hektari kohta jätta alles vähemalt 20 tihumeetrit säilikpuid. Kavandatud sanitaarraied, metsateatistele lisatud tingimustel ja soovitustel, ei ohusta elustiku mitmekesisust.

Euroopa komisjoni teatise järgi tuleb määratlenda mõõdetav kaitse-eesmärk nii iga ala kui ka elupaigatüübi ja liigi lõikes, siis tuleb arvesse võtta ka „Soontaga-Sauniku loodusala (Soontaga looduskaitseala, Sauniku oja hoiuala ja Purtsi metsise püsielupaik) kaitsekorralduskava 2017-2026“ (edaspidi *kaitsekorralduskava*) täpsustatud eesmärgid. Soontaga-Sauniku loodusala kaitse-eesmärgiks on vanad loodusmetsad (*9010), rohunditerikkad kuusikud (9050) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080).

Kaitseväärtuste säilimist ja seisundit Soontaga-Sauniku looduslal on hinnatud kaitsekorralduskava koostamisel. Kaitsekorralduskava järgi on pikaajaliseks (30 aasta) kaitse-eesmärgiks tagada Soontaga-Sauniku looduslal **775 ha** elupaigatüübi vanad loodusmetsad (9010*), **8 ha** elupaigatüübi rohunditerikkad kuusikud (9050) ja **56,35 ha**

⁶ Keskkonnaministri (Kliimaministri) 27.12.2006 määrus nr 88.

elupaigatüübi soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*) kaitse. Kaitsekorraldusperioodi kaitse -eesmärk on elupaigatüübi vanad loodusmetsad (9010*) pindala ja esinduslikkuse taseme säilimine või suurenemine. Metsateatiste menetlemisel tuli hinnata seda, millist mõju taotletud raied nii eraldiseisvalt või koosmõjus varasematega võiks avaldada selle eesmärgi saavutamise suhtes.

EELIS-e andmetel on Soontaga Sauniku loodusala inventeeritud **10,44 ha** elupaigatüüpi rohunditerikkad kuusikud (9050), **100,1 ha** elupaigatüüpi soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080). Elupaigatüübi vanad loodusmetsad (*9010) kaitse-eesmärk on tagatud sihtkaitsevööndisse (arvestades ka projekteeritava Soontaga looduskaitseala sihtkaitsevööndeid) **838 ha**-l tsoneeritud olemasolevate ja potentsiaalsete elupaikade ja piiranguvööndites **125,8 ha**-l (projekteeritav metsaelupaikade looduskaitseala sihtkaitsevöönd Tartu maakonda jäävas osas) inventeeritud elupaikade kaudu.

Arvestades, et sihtkaitsevööndites ja metsaelupaigatüüpides Keskkonnaamet raieid üldse ei luba, on Soontaga-Sauniku loodusala kaitse-eesmärgid täidetud ja piiranguvööndi ala metsades ei ole eesmärgiks elupaigatüüpe juurde tekitada või taastada.

Seega tuli metsateatiste menetlemisel arvestada sellega, et kavandatud raied ei kahjustaks olemasolevaid metsaelupaigatüüpe. Sanitaarraie käigus puistud elupaigatüüpidega piirnevatel aladel ja mõjualas säilivad, seega ei muutu need avatuks tuultele ja ei tekki olulist negatiivset servaepekti mõju. Kavandatud raie mahud moodustavad kuni 10% puistute tagavarast, Keskkonnaameti hinnangul ei lange täius sedavõrd, et tekiks olulisi ja järske muutusi kavandataval raiealal ning sellega piirneval alal. Seega on tagatud, et valgus- ja niiskusrežiimi järsku muutust ei toimu, mistõttu muutused piirnevate elupaigatüüpide sees ei ole olulised.

Detailsemalt on põhjendused välja toodud KMH eelhinnangu p-s 3.3.1.2.

- 4.7** Vaide esitaja viitab asjaolule, et elupaikade direktiivi art. 2 lg 2 ja artikkel 6 lg 2 ning 3 alusel, LKS § 69 primide ja KeÜS § 29 lg 2 tähenduses ja neid täites saaks Natura 2000 alade väliseid ja siseseid metsateatise registreerida üksnes siis, kui on eelnevalt, tegevuse kavandamise etapis, viidud läbi AH (asjakohase hindamise menetlus).

Eesti õiguses viiakse Natura hindamine hetkel läbi keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*) käigus, mida reguleerib keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus (edaspidi *KeHJS*). KeHJS § 3 lg 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju või, kui kavandatakse tegevust, mille korral ei ole objektiivse teabe põhjal välistatud, et sellega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile, ja mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik.

Metsateatise registreerimine ei kuulu KeHJS § 6 lg-s 1 märgitud olulise keskkonnamõjuga tegevuste hulka, mille puhul oleks keskkonnamõju hindamise algatamine kohustuslik selle vajadust põhjendamata (KeHJS § 11 lg 3). Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang (KeHJS § 6¹) tuleb anda juhul, kui tegevus võib üksi või koostoides muu tegevusega eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala või kaitstavat loodusobjekti (KeHJS § 6 lg 2 p 22, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu” § 15 p 8). **Keskkonnamõju hindamise**

eelhinnangut ei pea seega andma valimatult kõigile Natura 2000 võrgustikku kuuluvatel aladel kavandatavatele raietele. Ka kohtupraktikas on kinnitatud, et Natura eelhindamine ei ole vajalik, kui objektiivsete andmete põhjal saab välistada negatiivse mõju avaldumise Natura ala terviklikkusele ja kaitse-eesmärkidele⁷.

Keskkonnaamet on alates 1. märtsist 2024 otsustajana võtnud kohustuse kaaluda Natura 2000 võrgustikku kuuluvatel aladel ja nende mõjualas (milleks loetakse kuni 30 m) kavandatavate raiete osas KMH algatamise vajalikkust KMH eelhindamisega, mis muuhulgas sisaldab Natura eelhindamist.

See aga ei tähenda, et Keskkonnaamet teeb eelhinnangu valimatult kõikidele metsateatistele. Vaidlustatud registrikannetele nr 50001129645 ja 50001129644 on Keskkonnaamet Natura eelhinnangu koostanud. Nimetatud metsateatistega kavandatud sanitaarraie mahud olid suured ja Keskkonnaamet pidas eelhinnangu koostamist vajalikuks. Eelhinnangu tulemusel otsustas Keskkonnaamet jätta algatamata Tartu maakonnas Elva vallas Purtsi külas RMK kinnistu eraldistel AA126-44 ja AA137-22 kavandatud sanitaarraiate keskkonnamõju hindamine. KMH eelhinnang on avaldatud Ametlikes Teadaannetes nr 2459787 all.

Keskkonnaamet on eelhinnangu koostanud Soontaga- Sauniku loodusalale jäävatele Simuna kinnistu (katastritunnus 60801:001:1925) eraldistel 1 ja 2 (kokku 1,75ha) kavandatud aegjärksele raiele ja Jõekalda kinnistu (katastritunnus 60801:001:0410) eraldisel 1 (1,16 ha) kavandatud aegjärksele raiele. KMH eelhinnangud on avaldatud Ametlikes Teadaannetes nr 2441586 ja 2382722 all.

Keskkonnaamet on 17.10.2024 kuni 04.09.2025 erinevatel aegadel registreerinud Soontaga-Sauniku loodusalale ilma KMH eelhinnangut koostamata sanitaarraiet 70,32 ha- l. Registrikannetega hõlmatud aladel Soontaga-Sauniku loodusala kaitse-eesmärgiks olevaid elupaigatüüpe ja liikide kasvukohti ei ole. Kavandatud sanitaarraie mahud on väikesed, hinnanguline väljaraiutav tagavara on maksimaalselt 10 % puistute tagavarast. Kõikide kavandatud raiete korral raiutakse puistud küll hõredamaks, kuid puistud säilivad ja täius oluliselt ei muutu. Keskkonnaameti hinnangul ei lange täius sedavõrd, et tekiks olulisi ja järske muutusi metsa elukeskkonnas kavandatavatel raiealadel ning piirnevatel aladel.

- 4.8** Vaide esitaja toob välja, et „ei saa vaidlustada kõiki ühte piirkonda registreeritud sanitaarraie teatise vaide tähtaja tõttu siis tuleb neid vaidest välja jäävaid teatise arvesse võtta eelhinnangu andmisel, mille käigus peab KeA tuvastama, kas teatised omavad olulist otsest või kumulatiivset mõju Natura 2000 alale ja kas võivad ohustada sealseid kaitstud liikide elustiku.“

Kõik vaidlustatud jt 17.10.2024 kuni 04.09.2025 registreeritud metsateatised jäävad Soontaga- Sauniku loodusalale ning Purtsi metsise püsielupaiga piiranguvööndisse või Soontaga looduskaitseala Soontaga piiranguvööndisse ning metsise elupaika. Metsis ei ole Natura 2000 ala (Soontaga-Sauniku loodusala) kaitse-eesmärgiks vaid on siseriikliku eesmärgina Purtsi metsise püsielupaiga kaitse-eesmärgiks.

Keskkonnaamet on nõus vaide esitajaga ja on teadlik, et isegi kui kavandatud raie pindala ja väljaraiutav maht on väike, võib oluline mõju avalduda kumulatiivselt koosmõjus varem tehtud ja juba registreeritud raietega.

Keskkonnaamet peatas vaidemenetluse ajaks vaidlustatud metsateatiste kehtivus ja

⁷ TalRKO nr 3-20-2652, p 40; TalRKM nr 3-22-550, p 19.

hindas vaiet läbi vaadates veelkord ega 17.10.2024 kuni 04.09.2025 Purtsi metsise püsielupaika ja Soontaga looduskaitsealale metsise elupaika registreeritud sanitaarraied, kokku 70.32 ha suurusel alal ning Simuna ja Jõekalda kinnistutele registreeritud aegjärgsed raied, kokku 2,91 ha suurusel alal, ei avalda kumulatiivselt olulist negatiivset mõju Soontaga-Sauniku loodusala ega metsise elupaigale ja seega Soontaga-Sauniku loodusala ja Purtsi metsise püsielupaiga kaitse-eesmärkidele.

Kokkuvõtvalt on Keskkonnaamet seisukohal, et arvestades metsisele sobiva olemasoleva elupaiga ulatust, kvaliteeti, kaitstust ning elupaiga mänguasurkonna suurust (elupaiga kandevõime on oluliselt suurem kui reaalselt viimasel 15 aastal vaadeldud mänguasurkonna suurus) ning kavandatavate raiete vaid osalist elupaiga kvaliteeti vähendaval mõjul, madala kvaliteediga elupaiga osal, ei ole kavandatud raietel olulist negatiivset mõju Purtsi metsise elupaiga kui terviku seisundile.

Keskkonnaamet koostas Soontaga-Sauniku loodusala 17.10.2024 kuni 04.09.2025 registreeritud raietele KMH eelhindamise, mille käigus jõudis järeldusele, et on välistatud, et tegevused avaldavad ebasoodsat mõju Soontaga-Sauniku loodusala ning Purtsi metsise püsielupaiga kaitse-eesmärkidele ja ala terviklikkusele.

KMH eelhindang on lisatud vaideotsusele. Täiendavad põhjendused on välja toodud KMH eelhindangus ja vaideotsuses ei korrata.

- 4.9** Kokkuvõtvalt, Keskkonnaamet on seisukohal, et raiete registreerimise otsused on õiguspärased, mistõttu puudub alus registrikannete nr 50001129645, 50001154271, 50001154270, 50001154273, 50001154274, 50001154275, 50001154281, 50001154276, 50001154279, 50001154282, 50001157992, 50001157993, 50001129644, 50001154258, 50001154262, 50001154272, 50001154277, 50001154280, 50001154255, 50001154259, 50001154256 ja 50001154260 kehtetuks tunnistamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Rainer Vakra
peadirektor

Lisa: KMH algatamata jätmise AA114AA151. pdf

Teadmiseks: Riigimetsa Majandamise Keskus rmk@rmk.ee

Tiina Jüris 510 9316
tiina.juris@keskkonnaamet.ee